

Рекомендації

щодо реалізації абз. 3 частини 2 ст. 22, підпунктів 1, 2 п. 3 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про повну загальну середню освіту»

18 березня 2020 року набрав чинності Закон України «Про повну загальну середню освіту».

Відповідно до абз. 3 частини 2 ст. 22 Закону України «Про повну загальну середню освіту» **Педагогічні працівники державних і комунальних закладів загальної середньої освіти, які досягли пенсійного віку та яким виплачується пенсія за віком, працюють на основі трудових договорів, що укладаються строком від одного до трьох років.**

Підпунктами 1 та 2 п. 3 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про повну загальну середню освіту» встановлено, що:

- набрання чинності цим Законом є підставою для припинення безстрокового трудового договору з керівниками державних і комунальних закладів загальної середньої освіти згідно з пунктом 9 частини першої статті 36 Кодексу законів про працю України ;

- до **1 липня 2020 року** засновники державних і комунальних закладів загальної середньої освіти або уповноважені ними органи зобов'язані припинити безстрокові трудові договори з керівниками таких закладів та одночасно укласти з ними (за їх згодою) трудові договори строком на шість років (з **керівниками, які отримують пенсію за віком, - на один рік**) без проведення конкурсу. У разі їх незгоди з продовженням трудових відносин на умовах строкового трудового договору - звільнити їх згідно з пунктом 9 частини першої статті 36 Кодексу законів про працю України. Після завершення строку трудового договору такі особи мають право обиратися на посаду керівника того самого закладу освіти на ще один строк відповідно до статті 39 цього Закону;

- набрання чинності цим Законом є підставою для припинення безстрокового трудового договору з педагогічними працівниками державних і комунальних закладів загальної середньої освіти, яким виплачується пенсія за віком, згідно з пунктом 9 частини першої статті 36 Кодексу законів про працю України;

- до 1 липня 2020 року керівники державних і комунальних закладів загальної середньої освіти зобов'язані припинити безстрокові трудові договори з педагогічними працівниками таких закладів освіти, яким виплачується пенсія за віком, з одночасним укладенням з ними трудових договорів строком **на один рік**. У разі незгоди з продовженням трудових відносин на умовах строкового трудового договору педагогічні працівники, яким виплачується пенсія за віком, звільняються згідно з пунктом 9 частини першої статті 36 Кодексу законів про працю України. Після закінчення строку трудового договору з такими педагогічними працівниками можуть укладатися строкові трудові договори відповідно до абзацу третього частини другої статті 22 цього Закону.

Переведення керівників закладів загальної середньої освіти та педагогічних працівників пенсійного віку з безстрокового на строковий трудовий договір має відбуватися **без звільнення та подальшого прийому на роботу**. За таких умов педагогічні працівники не втрачатимуть грошову допомогу на оздоровлення.

Крім того не має сенсу звільняти працівника, який працював за безстроковим трудовим договором, задля прийняття його за строковим трудовим договором.

Якщо укладення строкового трудового договору з працівником, який вже працює, є законним (в даному випадку законність визначена абз. 3 частини 2 ст. 22 Закону України «Про повну загальну середню освіту»), звільнення і прийняття призведе лише до незручностей. Для роботодавця - це здійснення розрахунку, видача трудової книжки, оформлення прийняття на роботу, повідомлення ДФС, ознайомлення з локальними актами організації. Для працівника - виплата компенсації за відпустку тощо.

Неприпустимо ініціювання вчителями та іншими педагогічними працівниками, а також директорами закладів загальної середньої освіти, які отримують пенсію за віком, подання на

даний час за власним бажанням заяв про припинення безстрокового трудового договору, **оскільки такої форми його припинення законом не передбачено.**

Разом з тим, вказані норми Закону України «Про повну загальну середню освіту», які передбачають переведення керівників закладів загальної середньої освіти із трудового договору укладеного на визначений строк на контракт (як різновид строкового договору), а пенсіонерів які отримують пенсію за віком із трудового договору укладеного на визначений строк на строковий договір фактично **змінюють істотні умови праці** керівників державних і комунальних закладів загальної середньої освіти та інших педагогічних працівників їх роботодавцями.

Для керівників державних і комунальних закладів загальної середньої освіти роботодавцем є засновник закладу освіти, для інших педагогічних працівників - керівник закладу загальної середньої освіти, а тому, при зміні форми трудового договору їм необхідно дотримуватися вимог трудового законодавства, передбачених у випадках зміни істотних умов праці.

Відповідно до частини третьої статті 32 КЗпП у зв'язку із змінами в організації виробництва і праці допускається зміна істотних умов праці при продовженні роботи за тією ж спеціальністю, кваліфікацією чи посадою.

Про зміну істотних умов праці працівник має бути повідомлений **не пізніше ніж за два місяці** до їх запровадження.

Повідомлення про зміну істотних умов праці є фактично попередженням працівника про заплановану роботодавцем заміну укладеного з ним трудового договору на невизначений строк на строковий договір, з пропозицією продовжувати роботу в нових умовах. Працівник може прийняти таку пропозицію або відмовитися від неї. Мінімальний двомісячний термін попередження встановлено законодавством для того, щоб працівник, якщо він не згоден працювати в нових умовах, мав змогу знайти собі іншу роботу.

У випадку не прийняття пропозиції роботодавця, працівник має бути звільнений, але не за п. 6 статті 36 КЗпП України, а за п. 9 ст. 36 КЗпП України, як передбачено підпунктами 1 та 2 п. 3 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про повну загальну середню освіту» (з підстави, передбачені іншими законами).

**Покрокова реалізація
підпунктів 1 та 2 п. 3 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про
повну загальну середню освіту»**

1. Крок

Підготовка наказу роботодавця про повідомлення працівників про зміну істотних умов праці

Зразки

Назва закладу загальної середньої освіти

НАКАЗ

20.04.2020

м. Рівне

№ 90-к

**Про повідомлення працівників
щодо зміни істотних умов праці**

На виконання вимог абз. 3 частини 2 ст. 22 Закону України «Про повну загальну середню освіту», підпункту 2 п. 3 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про повну загальну середню освіту»

НАКАЗУЮ:

1. Секретарю Іванчук М.О. (інша особа, яка відповідає за ведення кадрової роботи в закладі освіти).

1.1. Підготувати й вручити під підпис персональні письмові повідомлення про зміну істотних умов праці наступним працівникам:

- вчителю української мови та літератури Пилипенко Марії Петрівні;
- вчителю історії Максимчуку Івану Миколайовичу;
- вчителю фізичної культури Прокопець Миколі Івановичу.

Строк - до 25.04.2020

1.2. У випадку погодження вищезазначених працівників працювати на умовах строкового трудового договору укладеного на 1 рік підготувати наказ по заміну трудового договору укладеного на невизначений строк на строковий трудовий договір терміном на 1 рік з 01.07.2020 року по 30.06.2021 року.

Строк - до 27.06.2020.

1.3. Підготувати проекти наказів про звільнення працівників, які не погодяться на роботу на умовах строкового трудового договору на 1 рік, на підставі пункту 9 статті 36 КЗпП України

Строк - до 27.06.2020.

2. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Директор

О. О. Онищенко

Назва органу управління освіти (засновника)
НАКАЗ (інший розпорядчий документ засновника)

20.04.2020

м. Рівне

№ 90-к

**Про повідомлення керівників
закладів загальної середньої освіти
щодо зміни істотних умов праці**

На виконання вимог абз. 3 частини 2 ст. 22 Закону України «Про повну загальну середню освіту», підпункту 1 п. 3 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про повну загальну середню освіту»

НАКАЗУЮ:

1. Начальнику відділу кадрів управління освіти Рівненського міськвиконкому Панасенко М.О. (чи інша особа, яка відповідає за ведення кадрової роботи в органі управління освітою)

1.1. Підготувати й вручити під підпис персональні письмові повідомлення про зміну істотних умов праці наступним керівникам закладів загальної середньої освіти:

- директору ЗОШ I-III ступенів № 4 м. Рівне Пилипенко Марії Петрівні;
 - директору ЗОШ I-III ступенів № 10 м. Рівне Максимчуку Івану Миколайовичу;
 - директору ЗОШ I-III ступенів №13 м. Рівне Прокопець Миколі Івановичу.
- Строк - до 25.04.2020

1.2. У випадку погодження вищезазначених керівників закладів загальної середньої освіти працювати на умовах строкового трудового договору укладеного на 6 років чи 1 рік (відносно керівників які отримують пенсію за віком) підготувати наказ по зміну трудового договору укладеного на невизначений строк на строковий трудовий договір терміном на 6 років з 01.07.2020 по 30.06.2021 (на 1 рік з 01.07.2020 року по 30.06.2021 року для керівників, які отримують пенсію за віком).

Строк - до 27.06.2020.

1.3. Підготувати проекти наказів про звільнення керівників закладів загальної середньої освіти, які не погодяться на роботу на умовах строкового трудового договору без проходження конкурсу на 6 років (1 рік для осіб які отримують пенсію за віком), на підставі пункту 9 статті 36 КЗпП

Строк - до 28.06.2020.

2. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Начальник управління

О. О. Левченко

2 Крок

Вручити повідомлення особам, відносно яких передбачена заміна трудового договору укладеного на невизначений строк на строковий договір

Зразки

Назва закладу загальної середньої освіти

25.04.2020

м. Рівне

**Повідомлення
про запровадження зміни істотних умов праці
вчителю історії Максимчуку Івану Миколайовичу**

Шановний Іване Миколайовичу.

Повідомляємо, що на виконання вимог абз. 3 частини 2 ст. 22 Закону України «Про повну загальну середню освіту», підпункту 2 п. 3 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про повну загальну середню освіту», відповідно до наказу по ЗОШ I-III ступенів № 6 м Рівне № 90-к від 20.04.2020 «Про повідомлення працівників щодо зміни істотних умов праці» з 01.07.2020 року, з Вами буде припинено безстроковий трудовий договір, як педагогічним працівником, якому виплачується пенсія за віком з одночасним

укладенням з Вами строкового трудового договору на 1 рік з 01.07.2020 року по 30.06.2021 року.

Після закінчення строку трудового договору з Вами можуть укладатися строкові трудові договори відповідно до абзацу третього частини другої статті 22 Закону «Про повну загальну середню освіту».

Просимо Вас визначитися щодо згоди чи незгоди продовжувати з 01.07.2020 року роботу на посаді вчителя історії на умовах строкового трудового договору і подати відповідну заяву на моє ім'я через секретаря ЗОШ І-ІІІ ступенів № 6 м Рівне Іванчук М.О. до 25.06.2020 року.

У разі, якщо до 25.06.2020 року від Вас не надійде заява про згоду на продовження трудових відносин на умовах строкового трудового договору, на вказаний термін, Ви будете звільнені 30.06.2020 року, згідно з пунктом 9 частини першої статті 36 Кодексу законів про працю України (підстави передбачені іншими законами).

Директор

О. О. Онищенко

З повідомленням ознайомлений, другий примірник отримав

25.04 2020 року

І.М. Максимчук

Назва органу управління освіти (засновника)

25.04.2020

м. Рівне

**Повідомлення
про запровадження зміни істотних умов праці
директору ЗОШ І-ІІІ ступенів № 10 м. Рівне Максимчуку Івану Миколайовичу**

Шановний Іване Миколайовичу.

Повідомляємо, що на виконання вимог абз. 3 частини 2 ст. 22 Закону України «Про повну загальну середню освіту», підпункту 1. п. 3 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про повну загальну середню освіту», відповідно до наказу по управлінню освіти Рівненського міськвиконкому № 90-к від 20.04.2020 «Про повідомлення керівників закладів загальної середньої освіти щодо зміни істотних умов праці» з 01.07.2020 року, з Вами буде припинено безстроковий трудовий договір, як керівником комунального закладу загальної середньої освіти, якому виплачується пенсія за віком з одночасним укладенням з Вами строкового трудового договору на 1 рік з 01.07.2020 року по 30.06.2021 року без проведення конкурсу.

Після завершення строку трудового договору Ви маєте право обиратися на посаду керівника того самого закладу освіти на ще один строк відповідно до статті 39 Закон України «Про повну загальну середню освіту».

Просимо Вас визначитися щодо згоди чи незгоди продовжувати з 01.07.2020 року роботу на посаді директора ЗОШ І-ІІІ ступенів № 10 м. Рівне на умовах строкового трудового договору, без проведення конкурсу, і подати відповідну заяву на моє ім'я через начальника відділу кадрів управління освіти Рівненського міськвиконкому Панасенко М.О. до 25.06.2020 року.

У разі, якщо до 25.06.2020 року від Вас не надійде заява про згоду на продовження трудових відносин на умовах строкового трудового договору на вказаний термін, Ви будете

звільнені 30.06.2020 року згідно з пунктом 9 частини першої статті 36 Кодексу законів про працю України (підстави передбачені іншими законами).

Начальник управління

О. О. Левченко

*З повідомленням ознайомлений, другий примірник отримав
25 04.2020 року*

І.М. Максимчук

3 Крок

Видати наказ про зміну істотних умов праці працівника

Зразки

Назва закладу загальної середньої освіти

НАКАЗ

27.06.2020

м. Рівне

№ 102-к тр.

**Про зміну істотних умов праці
Пилипенко Марії Петрівни**

На виконання вимог абз. 3 частини 2 ст. 22 Закону України «Про повну загальну середню освіту», підпункту 2 п. 3 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про повну загальну середню освіту».

НАКАЗУЮ:

1 Змінити істотні умови праці вчителя української мови та літератури Пилипенко Марії Петрівни, шляхом заміни безстрокового трудового договору на строковий трудовий договір з 01.07.2020 року по 30.06.2020 року.

Підстава : Заява Пилипенко М.П. від 23.06.2020 року.

Директор

О. О. Онищенко

*З наказом ознайомлена
27.06 2020 року*

підпис

М.П. Пилипенко

Назва органу управління освіти (засновника)

НАКАЗ

27.06.2020

м. Рівне

№ 102-к тр.

**Про зміну істотних умов праці
Максимчука Івана Миколайовича**

На виконання вимог абз. 3 частини 2 ст. 22 Закону України «Про повну загальну середню освіту», підпункту 1 п. 3 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про повну загальну середню освіту»

НАКАЗУЮ:

Змінити істотні умови праці директору ЗОШ І-ІІІ ступенів № 10 м. Рівне Максимчуку Івану Миколайовичу, шляхом заміни безстрокового трудового договору на строковий трудовий договір з 01.07.2020 року по 30.06.2020 року.

Підстава : Заява Максимчука І.М. від 23.06.2020 року.

Начальник управління

О. О. Левченко

*З наказом ознайомлений
27.06 2020 року*

підпис

І.М. Максимчук

Примітка : такі накази видати по кожному працівнику.
При цьому внесення змін в трудову книжку не вноситься.

4 крок

Звільнення вищевказаної категорії працівників при умові відмови працювати з 01.07.2020 року за строковим трудовим договором укладеним на 1 рік (для керівників закладів загальної середньої освіти, які не отримують пенсії за віком на 6 років)

Зразки

Назва закладу загальної середньої освіти

НАКАЗ

26.06.2020

м. Рівне

№ 103-к тр.

**Про звільнення
Прокопця Миколи Івановича**

На виконання вимог абз. 3 частини 2 ст. 22 Закону України «Про повну загальну середню освіту», підпункту 2 п.3 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про повну загальну середню освіту», вчителя фізичної культури Прокопця Миколу Івановича 25.04.2020 року попереджено про зміну істотних умов праці з 01.07.2020 року, шляхом

заміни безстрокового трудового договору на строковий трудовий договір з 01.07.2020 року по 30.06.2021 року.

Своєю письмовою заявою від 24.06.2020 р. Прокопець М.І. повідомив про відмову працювати в нових умовах праці (не погодився із заміною безстрокового трудового договору на строковий трудовий договір з 01.07.2020 року по 30.06.2021 року).

З огляду на викладене, керуючись підпунктом 2 п.3 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про повну загальну середню освіту»

НАКАЗУЮ:

1. Прокопця Миколи Івановича, вчителя фізичної культури, у зв'язку із відмовою від продовження роботи на умовах строкового трудового договору з 01.07.2020 року по 30.06.2021 року, звільнити 30 червня 2020 року, з підстав передбачених Законом України «Про повну загальну середню освіту», за п. 9 ст. 36 КЗпП.
2. Секретарю Іванчук М.О. в установленому порядку видати Прокопцю Миколі Івановичу, оформлену трудову книжку, а також необхідні інші документи відповідно до законодавства.
3. Головному бухгалтеру Горбатко С. С. провести повний розрахунок з Прокопцем М.І. відповідно до чинного законодавства та колективного договору, в т. ч. виплатити компенсацію за невикористану щорічну основну відпустку.

Підстава : Заява (письмова відмова) Прокопця Миколи Івановича, від 24.06.2020 року.

Директор

О. О. Онищенко

З наказом ознайомлений
26.06.2020 року

М.І.Прокопець

Назва органу управління освіти (засновника)

НАКАЗ

26.06.2020

м. Рівне

№ 103-к тр.

Про звільнення
директора ЗОШ І-ІІІ ступенів №13 м. Рівне
Прокопця Миколи Івановича

На виконання вимог абз. 3 частини 2 ст. 22 Закону України «Про повну загальну середню освіту», підпункту 1 п. 3 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про повну загальну середню освіту», директора ЗОШ І-ІІІ ступенів № 13 м Рівне Прокопця Миколу Івановича 25. 04.2020 року попереджено про зміну істотних умов праці з 01.07.2020 року, шляхом заміни безстрокового трудового договору на строковий трудовий договір з 01.07.2020 року по 30.06.2021 року.

Своєю письмовою заявою від 24.06.2020 р. Прокопець М.І. повідомив про відмову працювати в нових умовах праці (не погодився із заміною безстрокового трудового договору

на строковий трудовий договір, без проходження конкурсу, з 01.07.2020 року по 30.06.2021 року).

З огляду на викладене, керуючись підпунктом 1 п.3 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про повну загальну середню освіту»

НАКАЗУЮ:

1. Прокопця Миколи Івановича, директора ЗОШ I-III ступенів № 13 м. Рівне, у зв'язку із відмовою від продовження роботи на умовах строкового трудового договору, без проходження конкурсу, з 01.07.2020 року по 30.06.2021 року, звільнити 30 червня 2020 року з підстав передбачених Законом України «Про повну загальну середню освіту» за п. 9 ст. 36 КЗпП України.
2. Начальнику відділу кадрів управління освіти Рівненського міськвиконкому Панасенко М.О., в установленому порядку, видати Прокопцю Миколі Івановичу, оформлену трудову книжку, а також необхідні інші документи відповідно до законодавства.
3. Головному бухгалтеру централізованої бухгалтерії управління освіти Рівненського міськвиконкому провести повний розрахунок з Прокопцем М.І. відповідно до чинного законодавства та колективного договору, в т. ч. виплатити компенсацію за невикористану щорічну основну відпустку.

Підстава : Заява (письмова відмова) Прокопця Миколи Івановича, від 24.06.2020 року.

Начальник управління

О. О. Левченко

Зразок оформлення трудової книжки

№	Дата			Відомості про прийом і звільнення на іншу роботу і причині та посиланням на статтю, пункт закону)
	число	місяць	рік	
1	2			3
...
14	30	06	2020	Звільнений з підстав передбачених Законом України «Про повну загальну середню освіту»
				Директор О. О. Онищенко
				печатка

Примітка:

Відповідно до наказу про звільнення здійснюється оформлення і інших документів: вноситься запис про звільнення до трудової книжки працівника, підготовлюється копія наказу для працівника, оформлюються відповідні документи бухгалтерією щодо остаточного розрахунку з працівником, зокрема підраховуються відповідні суми і готується письмове попереднє повідомлення працівнику про ці суми.

У день звільнення відповідно до ст. 47 КЗпП роботодавець:

- видає працівникові належно оформлену трудову книжку;
- проводить з ним розрахунок у строки, зазначені у ст. 116 КЗпП (у день звільнення);
- видає йому копію наказу про звільнення з роботи (на вимогу працівника).

Якщо ж працівник у день звільнення не працював, всі суми розрахунку мають бути виплачені не пізніше наступного дня після пред'явлення звільненим працівником вимоги про розрахунок.

Додаткова інформація

Профспілкою працівників освіти і науки України 24.03.2020 року спрямовано звернення до Уповноваженої Верховної Ради України з прав людини Л.Л. Денісової стосовно необхідності подання нею конституційного подання до Конституційного суду України щодо відповідності положень статті 22 Закону України «Про повну загальну середню освіту» від 16.01.2020 № 463-ІХ та підпунктів 1 і 2 пункту 3 його Прикінцевих та перехідних положень Конституції України.

Статтею 22 та Прикінцевими та перехідними положеннями новоприйнятого закону затверджено дискримінаційні норми в частині звуження прав на працю педагогічних працівників за віковою ознакою та припинення до 1 липня 2020 року безстрокових трудових договорів з педагогічними працівниками, які отримують пенсію за віком, й укладення замість них строком на 1 рік.

У зверненні наголошено на недотриманні при прийнятті закону положень Конституції України, норм Кодексу законів про працю України, Законів України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні», «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», а також Конвенцій та Рекомендацій Міжнародної Організації Праці.

(Текст звернення на Сайті Профспілки працівників освіти і науки України)

**Юрисконсульт – правовий інспектор праці
Рівненсько обласної організації Профспілки
працівників освіти і науки України**

Георгій Антипчук